

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ІНСТИТУТ ЗООЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГІДРОБІОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ
ГІДРОЕКОЛОГІЧНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ПАРАЗИТОЛОГІВ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ТОВАРИСТВО МІКРОБІОЛОГІВ УКРАЇНИ ІМ. С.М. ВІНОГРАДСЬКОГО

БІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ – 2021

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Житомир
Видавець ПП "Євро-Волинь"
2021

*Рекомендовано до друку вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол № 8 від 30 квітня 2021 року)*

Рецензенти:

Наталія Сергіївна Бордог – доктор пед. наук, доцент, директор комунального закладу позашкільної освіти "Обласний еколого-натуралістичний центр" Житомирської обласної ради.

Світлана Вікторівна Гордійчук – кандидат біологічних наук, доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін, проректор з навчальної роботи Житомирського медичного інституту.

Іван Миколайович Киричук – кандидат медичних наук, завідувач кафедри «Громадське здоров'я» Житомирського медичного інституту ЖОР.

Біологічні дослідження – 2021: Збірник наукових праць. – Житомир, ПП "Євро-Волинь": 2021. – 446 с. Б 63
У збірнику подаються нові результати теоретичних, прикладних та науково-методичних досліджень провідних учених із широкого спектру біологічних проблем. Видання розраховане на студентів, аспірантів, вчителів, викладачів та науковців.

Редакційна колегія:

Киричук Галина Євгенівна – ректор ЖДУ імені Івана Франка, д.б.н., проф. (голова);

Акімов Ігор Андрійович – директор Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАНУ, чл.-кор. НАНУ, д.б.н. (співголова);

Афанасьєв Сергій Олександрович – директор Інституту гідробіології НАНУ, д.б.н., проф., (співголова);

Боцян Тетяна Вікторівна – проректор з наукової і міжнародної роботи ЖДУ імені Івана Франка, к.е.н., доц.;

Романенко Віктор Дмитрович – академік НАНУ, д.б.н. Інституту гідробіології НАНУ;

Юришинець Володимир Іванович – заступник директора Інституту гідробіології НАНУ з наукової роботи, д.б.н.;

Корнійчук Наталія Миколаївна – проректор з навчальної роботи ЖДУ імені Івана Франка, к.б.н., доц.

Грубінко Василь Васильович – зав. кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін ТНУ імені Володимира Гнатюка, д.б.н., проф.;

Межжерін Сергій Віталійович – зав. відділом еволюційно-генетичних основ систематики Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАНУ, д.б.н., проф.;

Романенко Олександр Вікторович – зав. кафедри біології НМУ імені О. О. Богомольця, академік НАНУ, д.б.н., проф.;

Корнюшин Вадим Васильович – гол. н.с. відділу паразитології Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАНУ, д.б.н., проф.;

Крот Юрій Григорович – пр.н.с. відділу екологічної фізіології водяних тварин Інституту гідробіології НАН України, к.б.н.;

Кутєк Тамара Борисівна – декан факультету фізичного виховання і спорту ЖДУ імені Івана Франка, доктор наук з фізичного виховання та спорту, проф.;

Романюк Руслана Костянтинівна – декан природничого факультету ЖДУ імені Івана Франка, к.б.н., доц.;

Стадніченко Агнеса Полікарпівна – проф. кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи ЖДУ імені Івана Франка, д.б.н.;

Павлюченко Олесь Вікторівна – зав. кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи ЖДУ імені Івана Франка, к.б.н., доц.;

Константищенко Людмила Анатоліївна – зав. кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття ЖДУ імені Івана Франка, к.б.н., доц.;

Гарбар Олександр Васильович – зав. кафедри екології та географії ЖДУ імені Івана Франка, д.б.н.;

Гарліська Алла Миколаївна – зав. кафедри медико-біологічних дисциплін ЖДУ імені Івана Франка, к.б.н., доц.;

Ляшевич Альона Михайлівна – старший викладач кафедри медико-біологічних дисциплін ЖДУ імені Івана Франка, к.б.н.;

Луцаїна Ірина Семенівна – старший викладач кафедри медико-біологічних дисциплін ЖДУ імені Івана Франка, к.б.н.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, власних імен та інші відомості відповідають автори публікацій. Думка редакції може не збігатися з думкою авторів

ЛІКУВАННЯ	258
О.Г. Чака, С.Л. Сафонов, А.С. Зінченко ВПЛИВ ОЖИРІННЯ НА БІОФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СТЕГНОВИХ КІСТОК	261
А.М. Шалига, І.О.Погоріла ГЕМОФІЛІЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ РОЗВИТКУ, ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ	263
О.Р. Швець, І.О. Погоріла ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	265
Л.М. Шевчук, М.А. Мошківська РИЗИКИ ТА НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ COVID 19 (ПЕРША ХВИЛЯ КАРАНТИНУ) ДЛЯ УЧНІВ ЛІЦЕЮ	268
О.М. Щербак, І.О. Погоріла ЛЯМБЛІОЗ	271
А.А. Юмашева, В.А. Рыжук, И.П. Приор НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ДИАГНОСТИКИ В ОФТАЛЬМОЛОГИИ	273
Р.В. Янко, І.І. Коломієць ВПЛИВ ІНТЕРВАЛЬНОГО ГОЛОДУВАННЯ НА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЕКЗОКРИННОЇ ЧАСТИНИ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ ДОРОСЛИХ ЩУРІВ	275
СЕКЦІЯ 11. КЛІНІЧНА МЕДИЦИНА	
Н.В.Гаріфулліна, А.М. Гарлінська ДОСЛІДЖЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ СТУДЕНТІВ ЖИТОМИРСЬКОГО МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ ЩОДО ЕТІОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИКИ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ	277
Л.Н. Коричкина, О.Б. Поселюгина, О.Ю. Зенина, Т.Т. Зенин, Н.И. Стеблецова, Л.Н. Аль-Гальбан ФАКТОРЫ РИСКА У БОЛЬНЫХ ЭССЕНЦИАЛЬНОЙ И РЕНОПАРЕНХИМАТОЗНОЙ АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИЕЙ	279
Х.А. Одолінська, І.О. Погоріла МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ СТАНУ КРОВІ	281
Т.А. Шельвашенко, С.М. Гришук ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА РІШЕННЯ МІШКАНЦІВ КОРНІНСЬКОЇ ОТГ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ВАКЦИНАЦІЇ	283
СЕКЦІЯ 12. БІОТЕХНОЛОГІЯ	
О.Л. Бахтій, І.В. Ключка, Т.П. Пирог АНТИФУНГАЛЬНА АКТИВНІСТЬ СУМІШІ ПОВЕРХНЕВО- АКТИВНИХ РЕЧОВИН <i>ACINETOBACTER CALCOACETICUS</i> ІМВ В- 7241 ТА ЕФІРНИХ ОЛІЙ	285
Л.І. Броннікова КЛІТИННА СЕЛЕКЦІЯ З ІОНАМИ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ ДЛЯ	

СЕКЦІЯ 11. КЛІНІЧНА МЕДИЦИНА

УДК 616-02:618.14-006-057.875

ДОСЛІДЖЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ СТУДЕНТІВ ЖИТОМИРСЬКОГО МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ ЩОДО ЕТІОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИКИ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ

Н.В.Гаріфулліна¹, А.М. Гарлінська²

¹ Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради, вул. Велика Бердичівська, 46/15, м. Житомир, 10002, Україна

² Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

Рак шийки матки (РШМ) – це п'ятий із найпоширеніших видів раку у світі та другий за поширеністю серед жіночого населення [1]. Кожного року майже 300 тисяч жінок помирають від РШМ, а 80% з цих випадків смерті мають місце у країнах з обмеженими ресурсами [2]. Рак шийки матки є однією з найважливіших демографічних та медичних проблем України, адже протягом останнього десятиліття це захворювання було основною причиною смерті жінок репродуктивного віку [3]. Смертність від РШМ відзначається під час найбільш працездатного періоду життя, коли жінки активно займаються вихованням дітей, мають максимальний професійний і життєвий досвід, беруть участь у суспільному житті.

З метою специфічної профілактики патологій, спричинених ВПЛ, у світі використовується вакцинація. В Україні зареєстровано 2 вакцини від ВПЛ – 4-компонентна (від 6,11,16,18 типів вірусу) – Гардасил та 2-компонентна (проти 16 і 18 типів) – Церварікс. Вакцинація має найвищу ефективність у разі її проведення до початку статевого життя. Впровадження ВПЛ-вакцинації є пріоритетним напрямком громадського здоров'я в усіх країнах світу. Різні системи охорони здоров'я та інфраструктури призвели до різноманітних стратегій вакцинації, деякі країни проводять імунізацію в школах, інші – через центри здоров'я або первинної медичної допомоги [4]. Основні причини недостатнього впровадження вакцинації від ВПЛ на національному рівні у більшості європейських країн (як у розвинених, так і у тих, що розвиваються) – це висока вартість вакцини, фінансові обмеження і негативне громадське сприйняття (стурбованість про безпеку вакцини). Значна кількість професійних та громадських організацій в Україні активно пропагують та впроваджують заходи первинної (вакцинація) та вторинної (цитологічний скринінг) профілактики РШМ. Проте залишається багато противників вакцинації та необізнаних осіб як серед населення, так і серед фахівців, що обмежує можливості проведення заходів профілактики. В Україні вакцинація проти ВПЛ відноситься до рекомендованих, тому в окремих областях нашої держави запроваджують регіональні програми вакцинації від ВПЛ з метою попередження РШМ, які мають неоднозначне сприйняття громадянами.

Мета дослідження полягала в оцінці обізнаності студентів Житомирського медичного інституту (ЖМІ) щодо етіології виникнення РШМ та можливості його профілактики шляхом проведення вакцинації проти ВПЛ.

Матеріали та методи: у дослідженні взяли участь 85 студентів старших курсів ЖМІ (бакалаври та магістри), яким було запропоновано вибрати найбільш коректний (на їх думку) варіант відповіді на питання спеціально розробленої анкети.

За результатами анкетування встановлено, що більшість опитаних (61,2%) володіють інформацією, що основною причиною смерті жінок репродуктивного віку в Україні є рак шийки матки, 32,9% респондентів вказали, що це рак молочної залози, 4,7% – синдромом набутого імунodefіциту, 1,2% – дорожньо-транспортні пригоди. Щодо етіології раку РШМ – 42 респонденти (49,4%) вважають, що це інфікування ВПЛ, 24,7% віддають перевагу спадковим факторам. Неправильний спосіб життя як можливу причину РШМ відмітили 12 опитаних (14,1%), шкідливі фактори зовнішнього середовища – 10 (11,8%).

Думки респондентів щодо найефективніших методів профілактики РШМ розподілися наступним чином: регулярний цитологічний скринінг – 58,8% опитаних, вакцинація від ВПЛ – 23,5%, використання презервативів – 11,8%, своєчасне виявлення та лікування статевих інфекцій – 5,9%.

З урахуванням даних, що вакцинацію від ВПЛ доцільно проводити до початку статевого життя, одним з питань анкети стосувалося, чи планують респонденти в майбутньому вакцинувати своїх дітей. Ствердну відповідь надали лише 17,6% опитаних, негативну – 35,3%, решта 47,1% на момент опитування не знали, чи будуть вони це робити.

За результатами дослідження визначено, що рівень обізнаності студентів Житомирського медичного інституту щодо етіології та профілактики раку шийки матки є достатнім. Проте встановлено досить низький показник готовності молоді, яка є в медичному контексті професійно-орієнтованою, до вакцинації від папіломавірусу своїх дітей, тому є доцільним проведення інформаційно-роз'яснювальної компанії щодо ефективності імунізації проти ВПЛ.

Література

1. Human Papillomavirus Vaccine Effectiveness and Herd Protection in Young Women. Chelse Spinner, Lili Ding, David I. Bernstein, Darron R. Brown, Eduardo L. Franco, Courtney Covert, Jessica A. Kahn. *Pediatrics* Feb 2019, 143 (2) e20181902; DOI: 10.1542/peds.2018-1902/
2. Парій В.Д. Підходи до оцінки медичних технологій на прикладі визначення економічної доцільності профілактики раку шийки матки в Україні шляхом вакцинації від папіломавірусної інфекції / В.Д. Парій, С.М. Гришук, Г.О. Кукіна // Україна. Здоров'я нації. – 2019. - №1(54). – С. 100-109.
3. Рак в Україні, 2018-2019. Бюлетень Національного канцер-реєстру №21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ncru.inf.ua/publications/BULL_21/index.htm.